COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.4.2025
COM(2025) 160 final

2025/0086 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

UE și Elveția au legături economice, istorice, culturale, sociale și politice strânse. UE este cel mai mare partener comercial al Elveției, în timp ce Elveția este al patrulea partener comercial al UE ca mărime. Peste 1,5 milioane de cetățeni ai UE locuiesc în Elveția și puțin sub 450 000 de cetățeni elvețieni locuiesc în UE. În fiecare zi, câteva sute de mii de lucrători frontalieri traversează frontiera UE-Elveția în ambele direcții.

UE și Elveția sunt legate între ele prin mai multe acorduri bilaterale. Prin acordurile privind libera circulație a persoanelor, transportul terestru, transportul aerian, comerțul cu produse agricole și recunoașterea reciprocă în ceea ce privește evaluarea conformității, Elveția participă la piața internă a UE[1]. Prin Acordul între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, Elveția este, de asemenea, țară asociată spațiului Schengen. În timpul pandemiei de COVID-19, cooperarea dintre UE și Elveția în ceea ce privește amenințările transfrontaliere la adresa sănătății s-a intensificat.

În mod tradițional, Elveția a fost, de asemenea, un partener puternic în materie de cercetare și inovare. Țara a colaborat cu Uniunea Europeană la numeroase programe de finanțare din partea Uniunii, axate în special pe cercetare, inovare și educație. Începând din 1987, universitățile elvețiene și sectorul privat au participat activ la programele-cadru de cercetare și inovare ale UE. În același an, a intrat în vigoare primul acord bilateral de cooperare științifică și tehnologică[2]. Elveția rămâne profund implicată în diverse inițiative europene, inclusiv Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară (CERN), Agenția Spațială Europeană, Cooperarea europeană în domeniul științei și tehnologiei (COST) și Eureka. Elveția a fost, de asemenea, asociată la Programul pentru cercetare și formare al Euratom în perioada 2014-2020[3] și a participat la activități legate de întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune în perioada 2014-2020, pe baza Acordului de asociere la Orizont 2020 și Euratom. În plus, Elveția a fost membră a programului Erasmus al UE[4].

În ciuda faptului că relația dintre UE și Elveția este una strânsă, au existat și o serie de probleme structurale de lungă durată cu care acestea s-au confruntat de-a lungul timpului. Pentru a rezolva aceste probleme, în perioada 2014-2021, UE și Elveția au purtat negocieri cu

---

[1] Acordul privind transportul aerian, Acordul privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători, Acordul privind libera circulație a persoanelor, Acordul privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității, Acordul privind comerțul cu produse agricole, toate semnate la 21 iunie 1999 (JO L 114, 30.4.2002, p. 1).

[2] Acordul-cadru de cooperare științifică și tehnică între Comunitățile Europene și Confederația Elvețiană (JO L 313, 22.11.1985, p. 6) și Decizia Consiliului din 9 februarie 1987 privind încheierea Acordurilor-cadru de cooperare științifică și tehnică între Comunitățile Europene și Regatul Suediei, Confederația Elvețiană, Republica Finlanda, Regatul Norvegiei și Republica Austria (JO L 71, 14.3.1987, p. 29).

[3] Decizia Consiliului din 4 decembrie 2014 de aprobare a încheierii de către Comisia Europeană, în numele Comunității Europene a Energiei Atomice, a Acordului de cooperare științifică și tehnologică între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Confederația Elvețiană, de asociere a Confederației Elvețiene la Programul-cadru pentru cercetare și inovare – Orizont 2020 și la Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice de completare a programului Orizont 2020, și care reglementează participarea Confederației Elvețiene la activitățile ITER desfășurate de „Fusion for Energy” (JO L 370, 30.12.2014, p. 19).

[4] Acord între Comunitatea Economică Europeană și Confederația Elvețiană de instituire a cooperării în domeniul educației și formării profesionale în cadrul programului Erasmus (JO L 332, 3.12.1991, p. 52).

privire la un acord-cadru instituțional. Acordul-cadru instituțional ar fi oferit, de asemenea, cadrul de guvernanță pentru încheierea unor acorduri suplimentare în domenii legate de piața internă la care participă Elveția, inclusiv acorduri pentru care Consiliul a autorizat negocierile, în special în ceea ce privește siguranța alimentară (2003 și 2008) și cel privind energia electrică (2006). În plus, acordul-cadru ar fi oferit cadrul de guvernanță pentru acordul privind sănătatea, pentru care Consiliul a autorizat deschiderea negocierilor în 2008.

În noiembrie 2018, negociatorii au ajuns la un acord la nivel tehnic cu privire la textul unui proiect de acord-cadru instituțional. Ca reacție la refuzul Consiliului Federal de a aproba textul proiectului, negocierile privind celelalte acorduri au fost suspendate, întrucât atât Consiliul, în concluziile sale din 19 februarie 2019, cât și Parlamentul European, în recomandarea sa din 26 martie 2019, au condiționat încheierea unor noi acorduri de acces pe piața internă sau acordarea unor condiții îmbunătățite în temeiul acordurilor existente de încheierea acordului-cadru instituțional. La 26 mai 2021, în pofida unor noi încercări de a găsi o soluție, Consiliul Federal Elvețian a decis să pună capăt în mod unilateral negocierilor privind acordul-cadru instituțional. Decizia unilaterală a Elveției a întrerupt temporar cooperarea bilaterală în domeniile cercetării, inovării și educației.

În urma întreruperii negocierilor privind acordul-cadru instituțional, Comisia Europeană și Elveția au inițiat discuții preliminare în martie 2022 pentru a discuta despre viitorul relațiilor lor. Aceste discuții au condus la elaborarea unui document de înțelegere comună în care a fost consemnat acordul politic al ambelor părți cu privire la calea de urmat pentru o viitoare negociere și au fost identificate componentele și parametrii unui pachet amplu de negocieri, precum și obiectivele vizate, agreate în urma unor concesii reciproce și soluțiile privind principalele chestiuni instituționale și sectoriale. Discuțiile preliminare au confirmat interesul puternic al ambelor părți de a-și revitaliza cooperarea în domeniul cercetării, inovării și educației. În acest context, în documentul de înțelegere comună a fost declarată intenția de a institui, ca parte a pachetului mai amplu, un cadru juridic care să permită participarea Elveției la actualul CFM 2021-2027 și la generațiile ulterioare de programe ale Uniunii, inclusiv la programele-cadru pentru cercetare și inovare, Europa digitală și Erasmus+. În plus, documentul de înțelegere comună a confirmat intenția ambelor părți de a relua negocierile privind punerea în aplicare a acordului existent GNSS UE-Elveția (Galileo și EGNOS) și de a iniția discuții privind participarea Elveției la componenta Copernicus a Programului spațial al UE.

Documentul de înțelegere comună a fost aprobat de Consiliul Federal Elvețian și de Comisia Europeană în noiembrie 2023. Ambele părți s-au angajat să îl utilizeze ca bază pentru mandatele lor de negociere și și-au manifestat aspirația de a încheia negocierile în cursul anului 2024.

În consecință, la 20 decembrie 2023, Comisia a adoptat o recomandare de decizie a Consiliului de autorizare a negocierilor privind pachetul amplu de măsuri identificate și definite în cursul discuțiilor preliminare. Obiectivul general al acestor negocieri a fost modernizarea și consolidarea relațiilor bilaterale dintre UE și Elveția, asigurarea unei concurențe loiale între întreprinderile din UE și cele elvețiene care își desfășoară activitatea în cadrul pieței interne și protejarea drepturilor cetățenilor UE în Elveția, inclusiv prevenirea discriminării între cetățenii din diferite state membre. Acest lucru ar permite cetățenilor, întreprinderilor și cercetătorilor ambelor părți să beneficieze pe deplin de proximitatea geografică, de valorile comune și de legăturile economice dintre UE și Elveția. În paralel, Consiliul Federal a întreprins lucrările pregătitoare corespunzătoare pentru partea elvețiană. În urma finalizării proceselor relevante din Elveția, Consiliul Uniunii Europene a adoptat, la

12 martie 2024, o decizie prin care Comisia era autorizată să lanseze negocieri cu privire la pachetul amplu de măsuri, precum și cu privire la directivele de negociere detaliate.

Directivele de negociere au confirmat că, în cadrul pachetului, Comisia ar trebui să negocieze un acord de sine stătător care să prezinte clauzele și condițiile generale pentru participarea Elveției la programele Uniunii. Acest acord ar trebui să asigure un echilibru adecvat între contribuțiile Elveției și beneficiile care decurg din participarea la aceste programe, precum și să stabilească condițiile de participare, inclusiv calcularea contribuțiilor financiare la fiecare dintre aceste programe și a costurilor administrative ale acestora. Protocoalele de asociere a Elveției la programe specifice ale Uniunii ar trebui să stabilească lista programelor la care Elveția participă pentru fiecare generație de programe. În conformitate cu directivele de negociere, acordul ar trebui să prevadă, de asemenea, posibilitatea asocierii viitoare a Elveției la alte programe ale Uniunii prin intermediul unui protocol sau al unor protocoale, care ar urma să fie adoptate printr-o procedură simplificată de către un comitet mixt instituit în temeiul acordului.

Negocierile privind pachetul amplu au fost lansate la 18 martie 2024 de președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, și de președinta de atunci a Confederației Elvețiene, Viola Amherd. Comisia a desfășurat negocierile în consultare cu Consiliul, inclusiv cu Consiliul Afaceri Generale, precum și cu Grupul de lucru pentru AELS numit de Consiliu în calitate de comitet special în scopul negocierilor cu Elveția. S-a ținut seama în mod adecvat de rezoluția Parlamentului European din 4 octombrie 2023, iar Comisia a informat Parlamentul European în mod corespunzător cu privire la procesul de negociere, în conformitate cu articolul 218 alineatul (10) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

După nouă luni de negocieri intense, președinta von der Leyen și președinta Amherd au anunțat, la 20 decembrie 2024, finalizarea cu succes a discuțiilor privind toate elementele pachetului amplu. Pachetul amplu include actualizarea celor cinci acorduri care oferă deja Elveției acces la piața internă a UE[5]; un nou acord privind siguranța alimentară, care va institui un spațiu comun de siguranță alimentară ce va acoperi toate dimensiunile lanțului alimentar; un nou acord privind sănătatea, care va permite Elveției să participe la mecanismele și organismele UE care abordează amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, în special Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor și Sistemul de alertă precoce și răspuns rapid; un nou acord privind energia electrică, care va permite participarea Elveției la piața internă a energiei electrice a UE; un nou acord privind contribuția financiară permanentă și echitabilă a Elveției la coeziunea economică și socială în cadrul Uniunii, care să reflecte nivelul de parteneriat și cooperare între părți și un nou acord care va permite Elveției să participe la mai multe programe ale Uniunii deschise asocierii unor țări terțe, și anume Orizont Europa, Programul pentru cercetare și formare al Euratom, ITER/F4E (*Fusion for Energy*), Europa digitală, Erasmus+, precum și Programul „UE pentru sănătate”, un program care urmărește să completeze cooperarea stabilită prin acordul UE-Elveția în domeniul sănătății pe care cei doi parteneri l-au negociat ca parte a aceluiași pachet amplu. Pe lângă elementele enumerate mai sus, pachetul amplu include, de asemenea, un protocol separat privind cooperarea parlamentară.

În timp ce acordul privind participarea Elveției la programele Uniunii [Acordul dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și

[5] Acordul privind transportul aerian, Acordul privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători, Acordul privind libera circulație a persoanelor, Acordul privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității, Acordul privind comerțul cu produse agricole, toate semnate la 21 iunie 1999 (JO L 114, 30.4.2002, p. 1).

Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii (denumit în continuare „acordul”)] face parte integrantă din pachetul mai amplu negociat între cei doi parteneri în 2024, Comisia a decis să accelereze semnarea propunerii cu scopul de a începe aplicarea provizorie a acesteia – în conformitate cu articolul 18, dacă este semnată înainte de 15 noiembrie 2025 – cu efect de la 1 ianuarie 2025. Această abordare va permite punerea în aplicare a regimurilor tranzitorii pe care Comisia le-a acordat Elveției în cursul negocierilor privind pachetul mai amplu, pentru procedurile de atribuire care pun în aplicare creditele de angajament pentru 2025. Având în vedere importanța participării Elveției, aplicarea cu titlu provizoriu a prezentului acord este în interesul UE. În același timp, aceasta nu afectează abordarea referitoare la pachetul amplu stabilită în documentul de înțelegere comună și confirmată de directivele de negociere ale Consiliului, întrucât acordul privind participarea Elveției la programele Uniunii include o clauză de caducitate, care prevede că aplicarea provizorie a acordului va înceta în cazul în care Elveția nu își finalizează procedurile necesare pentru intrarea în vigoare a pachetului până la sfârșitul anului 2028. În plus, încheierea acordului este prevăzută ca parte a pachetului mai amplu, care cuprinde și alte acorduri-cheie ce au făcut obiectul negocierilor desfășurate în 2024. Comisia intenționează să prezinte o propunere separată în acest sens.

Având în vedere că Elveția va participa, de asemenea, la Programul pentru cercetare și formare al Euratom și la întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, prezenta propunere este însoțită de o recomandare a Comisiei de decizie a Consiliului privind aprobarea încheierii și aplicării cu titlu provizoriu a Acordului privind programele Uniunii (pentru aspectele care intră sub incidența Tratatului Euratom).

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

În ceea ce privește conținutul, Acordul privind participarea Elveției la programele Uniunii este similar cu alte acorduri pe care Uniunea Europeană le-a încheiat în ultimii ani cu parteneri precum Regatul Unit, Noua Zeelandă și Canada și, prin urmare, este coerent cu politica Uniunii în domeniu. Cu toate acestea, acordul conține anumite dispoziții specifice referitoare la integrarea sa în pachetul amplu din care face parte integrantă prezentul acord, în special pentru a ține seama de legătura dintre participarea Elveției la Programul „UE pentru sănătate” și noul acord privind sănătatea încheiat între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Acordul, care face parte dintr-un pachet amplu de acorduri UE-Elveția, respectă pe deplin tratatele și menține integritatea și autonomia ordinii juridice a Uniunii. Acesta promovează valorile, obiectivele și interesele Uniunii și asigură coerența, eficacitatea și continuitatea politicilor și a acțiunilor sale.

Participarea Elveției la programele Uniunii va respecta pe deplin actele de bază care definesc programele și reglementările existente ale Uniunii referitoare la gestiunea financiară, cum ar fi Regulamentul financiar[6].

[6] Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (reformare) (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, p. 1).

2. TEMEIUL JURIDIC

Acordul stabilește normele aplicabile participării Elveției la orice program, activitate a Uniunii sau la părți ale acestora care sunt deschise participării sale și acoperă o gamă largă de domenii în temeiul TFUE, în special cercetarea și inovarea, educația, formarea, tineretul, sportul și cultura, precum și alte domenii de interes comun, cum ar fi transformarea digitală și acțiunile în domeniul sănătății. Negocierile privind acordul au fost lansate și finalizate în același timp cu cele privind pachetul amplu. Acordul este legat în mod intrinsec de celelalte elemente ale pachetului amplu. În acest sens, acordul prevede intrarea sa în vigoare sub rezerva îndeplinirii procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a altor treisprezece instrumente ale pachetului. Acordul include o clauză de caducitate, care prevede că aplicarea provizorie a acordului va înceta în cazul în care Elveția nu își finalizează procedurile necesare pentru intrarea în vigoare a pachetului până la sfârșitul anului 2028. Acordul conține, de asemenea, dispoziții care asigură faptul că participarea Elveției la programul de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății este strâns legată de Acordul privind sănătatea încheiat între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană. În plus, ar putea fi luate măsuri compensatorii în temeiul acordului în cazul nerespectării obligațiilor care decurg din Acordul privind contribuția Elveției la coeziune. Având în vedere legăturile intrinseci cu alte acorduri-cheie din pachetul mai amplu, acordul ar trebui să fie încheiat în același timp cu celelalte acorduri din pachet și ca parte integrantă a pachetului respectiv.

Întrucât prezentul acord prevede asocierea la mai multe programe ale Uniunii și face parte dintr-un pachet amplu de acorduri conexe, obiectivul său principal se reflectă în temeiul juridic care prevede constituirea unei asocieri care să permită Uniunii să își asume angajamente în toate domeniile reglementate de tratate. Prin urmare, temeiul juridic material adecvat pentru propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea și aplicarea cu titlu provizoriu a acordului, în ceea ce privește aspectele care intră sub incidența Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, este articolul 217 din TFUE. Acesta ar trebui diferențiat de cazul acordurilor recente cu Noua Zeelandă, Canada și Republica Coreea privind participarea acestor țări la programele Uniunii și asocierea lor la programul Orizont Europa, care s-au întemeiat pe articolul 212 din TFUE, având în vedere domeniul lor de aplicare mai limitat.

Temeiul juridic procedural este articolul 218 alineatul (5) din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (8) al doilea paragraf din TFUE, care prevede votul în unanimitate în cadrul Consiliului.

Prin urmare, temeiul juridic al propunerii de decizie a Consiliului este articolul 217 din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (5) din TFUE și cu articolul 218 alineatul (8) al doilea paragraf din TFUE.

Acordul acoperă, de asemenea, participarea Elveției la activitățile prevăzute în Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (denumit în continuare „Tratatul Euratom”) legate de fuziunea și fisiunea nucleară și de formarea în acest domeniu. Semnarea și aplicarea cu titlu provizoriu a acordului în ceea ce privește aspectele care intră sub incidența Tratatului Euratom fac obiectul unei recomandări de decizie a Consiliului de aprobare a încheierii, de către Comisia Europeană, a Acordului dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Elveția, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii, care este înaintată împreună cu prezenta propunere în cadrul unei proceduri separate.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

N/A

- **Consultările cu părțile interesate**

N/A

- **Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate**

N/A

- **Evaluarea impactului**

N/A

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

N/A

- **Drepturile fundamentale**

N/A

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Acordul va avea un impact asupra bugetului UE prin asocierea Elveției la programul Orizont Europa, la Programul pentru cercetare și formare al Euratom, la activitățile întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, la programele Europa digitală, Erasmus+ și „UE pentru sănătate”. Acordul stabilește condiții echitabile și echilibrate privind contribuția financiară a Elveției la programele Uniunii la care ar urma să participe și prevede costurile administrative pentru gestionarea programelor respective. Acordul include o clauză de reciprocitate, care garantează că entitățile juridice stabilite în Uniune au, pe cât posibil, acces pentru a participa la programele echivalente de cercetare și inovare ale Elveției, în conformitate cu condițiile prevăzute de legislația internă a Elveției.

Fișa financiară legislativă care însoțește prezenta propunere prezintă implicațiile bugetare orientative.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

N/A

- **Documentele explicative (în cazul directivelor)**

N/A

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Acordul privind participarea la programele Uniunii stabilește cadrul juridic pentru participarea Elveției la programele Uniunii, asigurând un echilibru echitabil în ceea ce

privește contribuțiile și beneficiile. De asemenea, acordul asigură faptul că nu se conferă Elveției nicio putere decizională în ceea ce privește programele la care participă Elveția.

Acordul stabilește condițiile de calculare a contribuțiilor financiare la programele individuale și a costurilor administrative ale acestora și garantează drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a proteja interesele financiare ale Uniunii.

Acordul stabilește și alte condiții pentru participarea la programele Uniunii, cum ar fi dispoziții privind mobilitatea persoanelor care participă la punerea în aplicare a programelor respective ale Uniunii. Acordul include condițiile de suspendare a participării Elveției la programele Uniunii și de denunțare a acordului. De asemenea, acesta include dispoziții care garantează că respectivele cazuri nu vor afecta angajamentele juridice asumate împreună cu entitățile elvețiene.

Acordul prevede aplicarea sa provizorie cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2025, dacă este semnat înainte de 15 noiembrie 2025, cu scopul de a începe cooperarea în domeniile reglementate de acord la data specificată pentru fiecare program. În ceea ce privește participarea Elveției la Programul „UE pentru sănătate”, această dată este legată de data intrării în vigoare a Acordului privind sănătatea.

Protocolul I reglementează participarea Elveției la programele Orizont Europa și Europa digitală, începând cu 1 ianuarie 2025, și la Erasmus+, începând cu 1 ianuarie 2027. Protocolul I vizează, de asemenea, Programul pentru cercetare și formare al Euratom și activitățile întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (F4E). Programul pentru cercetare și formare al Euratom intră sub incidența Tratatului Euratom. Prin urmare, acesta face obiectul Recomandării de decizie a Consiliului de aprobare a încheierii, de către Comisia Europeană, a acordului privind aspectele care intră sub incidența Tratatului Euratom, care este înaintată împreună cu prezenta propunere în cadrul unei proceduri separate.

Orizont Europa (2021-2027)[7] este programul emblematic al Uniunii pentru cercetare și inovare. Protocolul I prevede asocierea Elveției la întregul program Orizont Europa. Pilonul I al programului vizează în primul rând consolidarea bazelor științifice și tehnologice ale UE, consolidarea capacităților europene de cercetare și inovare și atragerea de cunoștințe și talente în Europa. Pilonul II vizează abordarea provocărilor globale și consolidarea competitivității industriale europene, adesea prin proiecte de natură multidisciplinară sau interdisciplinară. Pilonul III se axează pe competitivitate și pe capacitățile inovatoare ale UE. Asocierea Elveției vizează, de asemenea, părțile programului axate pe extinderea participării și consolidarea Spațiului european de cercetare.

Se preconizează că Elveția va fi asociată la Erasmus+, Programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport, începând cu 1 ianuarie 2027. Obiectivul programului este de a sprijini, prin intermediul învățării pe tot parcursul vieții, dezvoltarea educațională, profesională și personală a persoanelor din domeniile educației și formării, tineretului și sportului, atât în Europa, cât și în afara ei. Programul include acțiuni axate pe mobilitate, cooperare între organizații și elaborarea de politici. Specificitatea programului în comparație cu alte programe ale Uniunii constă în faptul că cea mai mare parte a bugetului său este gestionată prin gestiune indirectă.

[7] Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare (JO L 170, 12.5.2021, p. 1).

Protocolul I stabilește condițiile specifice de asociere la Erasmus+. În conformitate cu temeiul juridic al programului[8], aceste condiții includ numirea unei autorități naționale, înființarea unei agenții naționale și desemnarea unui organism de audit independent. Participarea Elveției la program este condiționată de evaluarea *ex ante* pozitivă a agenției sale naționale și de plata unei contribuții financiare. Prin derogare de la condițiile financiare prevăzute în prezentul acord și în limitele stabilite în cadrul financiar multianual 2021-2027, contribuția operațională a Elveției se va ridica la 70 % din cheia de contribuție definită în acord.

În ceea ce privește programul „Europa digitală”[9], Elveția va fi asociată la aproape toate elementele programului, cu excepția obiectivului specific nr. 3 privind securitatea cibernetică și a obiectivului specific nr. 6 privind semiconductorii, în cazul cărora nicio țară terță nu poate fi asociată (cu excepția statelor AELS care fac parte din SEE). Astfel, Elveția va fi asociată la obiectivele specifice OS1 (Calculul de înaltă performanță), OS2 (Inteligența artificială), OS4 (Competențele digitale avansate) și OS5 (Implementarea și utilizarea optimă a capacităților digitale și interoperabilitatea). Entitățile elvețiene vor putea participa la cererile pentru care sunt eligibile.

Anumite acțiuni din cadrul programului „Europa digitală”, în special cele care intră sub incidența obiectivului specific nr. 1 (Calculul de înaltă performanță) și a obiectivului specific nr. 2 (Inteligența artificială), au implicații directe asupra intereselor esențiale în materie de securitate ale Uniunii și ale statelor sale membre. În consecință, aceste acțiuni au fost restricționate în temeiul articolului 12 alineatul (6) din Regulamentul privind programul „Europa digitală”, în programul de lucru pentru perioada 2025-2027 fiind prezentate clauzele și condițiile specifice de participare.

În acest scop**,** autorităților elvețiene competente li s-a trimis un chestionar la 13 ianuarie 2025, pe care acestea vor trebui să îl completeze. Comisia va evalua răspunsurile Elveției pentru a decide dacă entitățile stabilite în Elveția pot fi incluse în domeniul de eligibilitate pentru acțiunile în cauză. Acest chestionar este în mare măsură identic cu cel transmis Elveției în decembrie 2024 în vederea evaluării prevăzute la articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/695, principala diferență fiind accentul pus pe criteriul de reciprocitate în cazul programului „Europa digitală” și considerentele suplimentare de ordin sectorial incluse în partea referitoare la investițiile străine directe.

Protocolul II reglementează participarea Elveției la întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune. Întrucât această chestiune intră sub incidența Tratatului Euratom, ea face obiectul Recomandării de decizie a Consiliului de aprobare a încheierii, de către Comisia Europeană, a acordului privind aspectele care intră sub incidența Tratatului Euratom, care este înaintată împreună cu prezenta propunere în cadrul unei proceduri separate.

Protocolul III privind participarea Elveției la Programul „UE pentru sănătate” prevede că Elveția poate participa, în calitate de țară asociată, și poate contribui la anumite părți ale Programului „UE pentru sănătate” instituit prin Regulamentul (UE) 2021/522. Părțile specifice se referă la pregătirea pentru situații de criză, astfel cum este reglementată de Acordul privind sănătatea încheiat între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană. În conformitate cu Protocolul III, Elveția va participa la Programul „UE pentru sănătate”

[8] Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Erasmus+: Programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013 (Text cu relevanță pentru SEE) (JO L 189, 28.5.2021, p. 1).

[9] Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (Text cu relevanță pentru SEE) (JO L 166, 11.5.2021, p. 1).

începând cu data de 1 ianuarie a anului următor intrării în vigoare a Acordului privind sănătatea încheiat între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană, pe durata rămasă a Programului „UE pentru sănătate” sau până la încheierea cadrului financiar multianual 2021-2027, oricare dintre aceste perioade este mai scurtă.

Textul acordului este transmis Consiliului împreună cu propunerea de decizie privind semnarea și aplicarea cu titlu provizoriu.

În conformitate cu tratatele, Comisiei îi revine sarcina de a asigura semnarea acordului, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.

2025/0086 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 217 coroborat cu articolul 218 alineatul (5) și cu articolul 218 alineatul (8) al doilea paragraf,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) La 12 martie 2024, Consiliul a autorizat Comisia să deschidă negocieri cu Confederația Elvețiană cu privire la un pachet amplu de măsuri legate de relațiile bilaterale cu Confederația Elvețiană, care cuprind dispozițiile instituționale și privind ajutoarele de stat din acordurile dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană și, după caz, adaptări specifice ale acestora în domenii legate de piața internă, un acord privind participarea Elveției la programele Uniunii și un acord care să stea la baza contribuției permanente a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale dintre regiuni[1]. De asemenea, Consiliul a autorizat Comisia să deschidă negocieri cu Confederația Elvețiană pentru încheierea de noi acorduri privind energia electrică, sănătatea și siguranța alimentară, privind participarea Elveției la agențiile Uniunii Europene pentru Programul spațial al Uniunii și pentru căile ferate și privind modificarea Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian pentru a permite cabotajul.

(2) Comisia a negociat, în numele Uniunii, un pachet amplu de acorduri care include un acord între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii (denumit în continuare „acordul”), precum și protocoale privind dispozițiile instituționale, în materie de ajutoare de stat și de modificare referitoare la acordurile dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană în domenii legate de piața internă la care participă Elveția, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea, un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind energia electrică, un protocol la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind

[1] Decizia (UE, Euratom) 2024/995 a Consiliului din 12 martie 2024 de autorizare a începerii negocierilor cu Confederația Elvețiană cu privire la dispozițiile instituționale din acordurile dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană referitoare la piața internă, cu privire la un acord privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii și cu privire la un acord care să fie la baza contribuției permanente a Confederației Elvețiene la coeziunea Uniunii (JO L, 2024/995, 26.3.2024).

schimburile comerciale cu produse agricole de instituire a unui spațiu comun de siguranță alimentară și un acord între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial.

(3) Acordul stabilește normele aplicabile participării Elveției la orice program, activitate, serviciu al Uniunii sau la părți ale acestora care sunt deschise participării sale și acoperă o gamă largă de domenii, în special cercetarea și inovarea, fuziunea și fisiunea nucleară, educația, formarea, tineretul, sportul și cultura, precum și alte domenii de interes comun, cum ar fi transformarea digitală și acțiunile în domeniul sănătății. În plus, acordul este legat în mod intrinsec de celelalte elemente ale pachetului amplu. În acest sens, acordul prevede participarea Elveției la programul de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății, care este strâns legată de Acordul privind sănătatea; ar putea fi luate măsuri compensatorii în temeiul acordului în cazul nerespectării obligațiilor care decurg din Acordul privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană.

(4) Negocierile privind acordul au fost lansate și finalizate în același timp cu cele privind pachetul amplu. Articolul 17 din acord prevede că intrarea sa în vigoare este legată de intrarea în vigoare a mai multor instrumente care fac parte din pachet. Acordul prevede, de asemenea, aplicarea cu titlu provizoriu, care, cu toate acestea, încetează cel târziu la 31 decembrie 2028 în cazul în care Elveția nu și-a finalizat procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a instrumentelor menționate la articolul 17 din acord. Acordul urmează să fie încheiat în același timp cu celelalte elemente ale pachetului amplu și ca parte integrantă a pachetului respectiv. Prin urmare, decizia privind semnarea acordului ar trebui să se bazeze pe temeiul juridic care prevede constituirea unei asocieri care să permită Uniunii să își asume angajamente în toate domeniile reglementate de tratate.

(5) Acordul ar trebui semnat în numele Uniunii în ceea ce privește aspectele care intră sub incidența Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.

(6) Pentru a lărgi anvergura cooperării lor, acordul prevede că părțile îl aplică cu titlu provizoriu, în conformitate cu procedurile și legislația lor interne, de la 1 ianuarie 2025, cu excepția cazului în care data semnării sale este ulterioară datei de 15 noiembrie 2025, caz în care părțile aplică acordul cu titlu provizoriu de la 1 ianuarie 2026.

(7) Prin urmare, acordul ar trebui să fie aplicat cu titlu provizoriu de către Uniune în ceea ce privește aspectele care intră sub incidența Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene.

(8) În temeiul articolului 18 din acord, aplicarea cu titlu provizoriu încetează cel târziu la 31 decembrie 2028 în cazul în care Elveția, până la data respectivă, nu și-a finalizat procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a instrumentelor menționate la articolul 17 din acord.

(9) Semnarea și aplicarea cu titlu provizoriu a acordului în ceea ce privește aspectele care intră sub incidența Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice fac obiectul unei proceduri separate în temeiul respectivului tratat,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se autorizează semnarea, în numele Uniunii, în ceea ce privește alte aspecte decât cele care intră sub incidența Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (denumit în continuare „Tratatul Euratom”), a Acordului dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii (denumit în continuare „acordul”), sub rezerva încheierii acordului menționat[2].

Articolul 2

Sub rezerva reciprocității, acordul, în ceea ce privește alte aspecte decât cele care intră sub incidența Tratatului Euratom, se aplică cu titlu provizoriu în conformitate cu articolul 18 din acesta[3].

Articolul 3

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele

[2] Textul acordului este publicat în JO L […].

[3] Data de la care acordul se aplică cu titlu provizoriu va fi publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ

„VENITURI” – PENTRU PROPUNERI CU IMPACT BUGETAR ASUPRA PĂRȚII DE VENITURI A BUGETULUI

1. TITLUL PROPUNERII:

Propunere de decizie a Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii (Orizont Europa, Erasmus+, UE pentru sănătate[1], Europa digitală).

2. LINII BUGETARE:

Programul Orizont Europa

Linia de venituri (capitol/articol/post): 6 0 1 0 — Orizont Europa — Venituri alocate

Suma înscrisă în buget pentru exercițiul financiar în cauză:

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

Întregul articol 01 01 01 (01 01 01 01, 01 01 01 02, 01 01 01 03, 01 01 01 11, 01 01 01 12, 01 01 01 13, 01 01 01 71, 01 01 01 72, 01 01 01 73, 01 01 01 74, 01 01 01 76)

Întregul articol 01 02 01 (01 02 01 01, 01 02 01 02, 01 02 01 03)

Întregul articol 01 02 02 (01 02 02 10, 01 02 02 11, 01 02 02 12, 01 02 02 20, 01 02 02 30, 01 02 02 31, 01 02 02 40, 01 02 02 41, 01 02 02 42, 01 02 02 43, 01 02 02 50, 01 02 02 51, 01 02 02 52, 01 02 02 53, 01 02 02 54, 01 02 02 60, 01 02 02 61, 01 02 02 70)

Întregul articol 01 02 03 (01 02 03 01, 01 02 03 02, 01 02 03 03)

Întregul articol 01 02 04 (01 02 04 01, 01 02 04 02)

Articolul 01 02 05

Linia bugetară 20 XX Cheltuieli administrative ale Comisiei Europene.

Programul Erasmus+

Linia de venituri (capitol/articol/post): 6 0 1 0 – Erasmus+ – Venituri alocate

Suma înscrisă în buget pentru exercițiul financiar în cauză:

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

Întregul articol

[1] Protocolul III privind participarea Elveției la Programul „UE pentru sănătate” prevede că Elveția poate participa, în calitate de țară asociată, și poate contribui la anumite părți ale Programului „UE pentru sănătate” instituit prin Regulamentul (UE) 2021/522. Părțile specifice se referă la pregătirea pentru situații de criză, astfel cum este reglementată de Acordul privind sănătatea încheiat între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană.

Erasmus+ (Rubrica 2: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201.xx, 07.010275)

Erasmus+ (Rubrica 6: 15.020102, 14.020150, 14.010175, 15.010175).

Linia bugetară 20 XX Cheltuieli administrative ale Comisiei Europene

UE pentru sănătate (EU4Health)

Titlul 6: Venituri, contribuții și restituiri aferente politicilor Uniunii, capitolul 6 1: Coeziune, reziliență și valori, Articolul 6 1 1: Redresare și reziliență și post:

6113 Programul „UE pentru sănătate" – Venituri alocate

Veniturile vor fi alocate următoarelor linii de cheltuieli:

Linia bugetară	**Titlu**
06 01 05 73 – Rubrica 2b	Agenția Executivă Europeană pentru Domeniile Sănătății și Digital — Contribuție din Programul EU4Health
06 01 05 01 – Rubrica 2b	Cheltuieli de sprijin pentru Programul EU4Health
06 06 01 – Rubrica 2b	Programul EU4Health
20 02 01 01 – Rubrica 7	Agenți contractuali
20 04 01 – Rubrica 7	Sisteme informatice

Europa digitală

Linia de venituri (capitol/articol/post): 6 0 2 2 – Programul „Europa digitală" – Venituri alocate

Suma înscrisă în buget pentru exercițiul financiar în cauză: 19 296 000

Veniturile vor fi alocate următoarei linii de cheltuieli (capitol/articol/post):

02 01 30 01	Cheltuieli de sprijin pentru programul Europa digitală
02 01 30 73	Agenția Executivă Europeană pentru Domeniile Sănătății și Digital — Contribuție din partea programului Europa digitală
02 04 02 10	Programul Europa digitală – Calculul de înaltă performanță
02 04 03 00	Programul Europa digitală – Inteligența artificială
02 04 04 00	Programul Europa digitală – Competențe
02 04 05 01	Programul Europa digitală – Implementare

02 04 05 02	Programul Europa digitală – Implementare/Interoperabilitate
Linia bugetară 20.XX	Cheltuieli administrative ale Comisiei Europene

3. IMPACTUL FINANCIAR[2]

☐ Propunerea nu are implicații financiare

☐ Propunerea nu are implicații financiare asupra cheltuielilor, dar are implicații financiare asupra veniturilor

☑ Propunerea are un impact financiar asupra veniturilor alocate

[2] Toate cifrele pentru anii 2026 și 2027 care sunt citate în prezenta secțiune sunt orientative și corespund celor mai recente estimări disponibile.

Efectul este următorul:

Programul Orizont Europa

(milioane EUR cu trei zecimale)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor	perioadă de XX de luni începând cu zz/ll/aaaa *(dacă este cazul)*	Anul N (2025)
6 0 1 0	1 934,043	36 de luni începând cu 1.1.2025	636,724

Situația după acțiune			
Linia de venituri	2025	2026	2027
6 0 1 0	636,724	640,836	656,483

Linia de cheltuieli	2025	2026	2027
Articolele 01 01 01; 01 02 01; 01 02 02; 01 02 03; 01 02 04; 01 02 05	621,194	622,171	631,234
20 XX	15,530	18,665	25,249

Programul Erasmus+

(milioane EUR cu trei zecimale)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor	perioadă de XX de luni începând cu zz/ll/aaaa *(dacă este cazul)*	Anul N (2027)
6 0 1 0	181,1	12 luni începând cu 1.1.2027	181,1

Linia de venituri	2027
6 0 1 0	181,1

Linia de cheltuieli	2027

Articolele: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201, 07.010275	174,1
20 XX	7,0

UE pentru sănătate (EU4Health)

(milioane EUR cu o zecimală)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor[3]	perioadă de 24 de luni începând din 1.1.2026	Anul N
Articolul 6113	47,738[4]	1.1.2026[5]	31.12.2027

Linia de venituri	2026[6]	2027
Articolul 6113	23,869	23,869

(milioane EUR cu o zecimală)

Linia de cheltuieli	Titlu	Alocarea pentru 2026
06 01 05 73	Agenția Executivă Europeană pentru Domeniile Sănătății și Digital — Contribuție din Programul EU4Health	0,684
06 01 05 01	Cheltuieli de sprijin pentru Programul EU4Health	0,292
06 06 01	Programul EU4Health	22,425
20 02 01 01	Agenți contractuali	0,234
20 04 01	Sisteme informatice	0,234

3 Suma este estimată pe baza formulei sau a metodei definite în secțiunea 4.

4 Suma totală este ușor diferită de suma totală din tabelul de mai jos datorită rotunjirii sumelor anuale la o zecimală.

5 Elveția va participa la Programul „UE pentru sănătate” începând cu data de 1 ianuarie a anului următor intrării în vigoare a Acordului privind sănătatea încheiat între Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană, pe durata rămasă a Programului „UE pentru sănătate” sau până la încheierea cadrului financiar multianual 2021-2027, oricare dintre aceste perioade este mai scurtă.

6 Suma se bazează pe pachetul financiar pentru pregătirea pentru situații de criză programat în cadrul programului de lucru UE pentru sănătate 2024.

Europa digitală

(milioane EUR cu trei zecimale)

Linia de venituri	Impactul asupra veniturilor	perioadă de XX de luni începând cu zz/ll/aaaa *(dacă este cazul)*	Anul N (2025)
6 0 2 2	59,875	36 de luni începând cu 1.1.2025	19,296

Situația după acțiune			
Linia de venituri	2025	2026	2027
6 0 2 2	19,296	18,793	21,786

Linia de cheltuieli	2025	2026	2027
Articole 02 01 30 02 04 02 02 04 03 02 04 04 02 04 05	18,826	18,245	20,948
20 XX	0,470	0,548	0,838

4. MĂSURI ANTIFRAUDĂ

Articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația Comisiei de a combate fraudele și orice alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii. Prevenirea și detectarea fraudelor reprezintă, prin urmare, o obligație generală pentru toate serviciile Comisiei în cadrul activităților lor zilnice care implică utilizarea resurselor.

Fraudele sau neregulile care implică fonduri UE au un impact negativ îndeosebi asupra reputației Comisiei și asupra punerii în aplicare a politicilor UE. Actuala strategie antifraudă a Comisiei [COM(2019) 196] a fost adoptată la 29 aprilie 2019, pentru a înlocui strategia din 2011. Este vorba despre un document de politică ce stabilește prioritățile Comisiei în materie de combatere a fraudei, având în vedere cadrul financiar multianual 2021-2027. Principalele obiective ale strategiei antifraudă a Comisiei din 2019 sunt 1) „[î]mbunătățirea în continuare a înțelegerii tiparelor de fraudă, a profilurilor autorilor fraudelor și a vulnerabilităților sistemice legate de frauda care afectează bugetul UE” (colectarea și analizarea datelor) și 2) „[o]ptimizarea coordonării, a cooperării și a fluxurilor de lucru pentru combaterea fraudei, în special între serviciile și agențiile executive ale Comisiei” (coordonare, cooperare și procese). Strategia este însoțită de un plan de acțiune care a fost revizuit

în iulie 2023 și care, la fel ca predecesorul său, urmărește să consolideze toate componentele ciclului antifraudă: prevenire, detectare, investigare și corectare.

Principiile directoare și standardele-țintă ale strategiei antifraudă a Comisiei din 2019 sunt:

- toleranță zero față de fraudă;
- combaterea fraudei ca parte integrantă a controlului intern;
- raportul cost-eficacitate al controalelor;
- integritatea profesională și competența personalului UE;
- transparența privind modul în care sunt utilizate fondurile UE;
- prevenirea fraudei, în special protecția împotriva fraudei a programelor de cheltuieli;
- capacitatea de investigare eficace și schimbul de informații în timp util;
- corectarea rapidă (inclusiv recuperarea fondurilor fraudate și sancțiuni judiciare/administrative);
- buna cooperare dintre actorii interni și externi, în special dintre UE și autoritățile naționale responsabile și dintre departamentele tuturor instituțiilor și organismelor UE în cauză;
- comunicarea internă și externă eficace cu privire la combaterea fraudei.

Articolele 11-14 din acord conțin dispoziții detaliate privind buna gestiune financiară, care include, de asemenea, măsuri antifraudă. Aceste măsuri trebuie să fie aplicabile orizontal pentru a se asigura protecția intereselor financiare ale UE în toate programele sau activitățile Uniunii vizate de protocoalele care ar putea să fie adoptate în viitor de Comitetul mixt în temeiul acordului în vederea asocierii Confederației Elvețiene la o serie de programe sau activități ale UE. Măsurile se aplică, de asemenea, protocoalelor, întrucât protocoalele și anexele fac parte integrantă din acestea.

În special, articolele 11 și 12 din acord prevăd detaliile și procesele necesare și permit executarea fără probleme a sarcinilor de către organisme pentru a proteja interesele financiare ale UE [Comisia Europeană sau alte persoane mandatate de Comisia Europeană, printre care se numără Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), Curtea de Conturi Europeană și Parchetul European (EPPO)]. Pe întreaga durată a implementării programelor sau activităților vizate de protocoalele la acord, principiul rămâne același: interesele financiare ale UE trebuie să fie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv măsuri legate de prevenirea, depistarea, corectarea și investigarea neregulilor, inclusiv ale fraudei, de recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate în mod incorect și, acolo unde este cazul, de impunerea de sancțiuni administrative.

În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF și Curții de Conturi Europene și să se asigure că orice parte terță implicată în executarea fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente. După cum se prevede în mod expres la articolul 11 alineatul (4) din acord, analizele și auditurile pot fi

efectuate și după suspendarea aplicării unui protocol sau după încetarea aplicării acordului ori după denunțarea acestuia.

Acordul prevede posibilitatea ca OLAF să efectueze investigații administrative, inclusiv controale și inspecții la fața locului, pe teritoriul Confederației Elveției, vizând entități elvețiene care sunt parte la un acord de finanțare relevant sau părți terțe ale unei entități elvețiene care pun în aplicare acordul de finanțare în temeiul unui contract, în conformitate cu acordul de finanțare relevant și cu alt contract aplicabil și în măsura prevăzută în acestea. Atunci când își exercită atribuțiile pe teritoriul Confederației Elveției, Comisia Europeană și OLAF acționează în conformitate cu legislația elvețiană.

Analizele și auditurile pot fi efectuate de funcționarii Uniunii, în special de cei ai Comisiei Europene și ai Curții de Conturi Europene, sau de alte persoane mandatate de Comisia Europeană. Atunci când își exercită atribuțiile pe teritoriul Confederației Elveției, Comisia Europeană sau alte persoane mandatate de Comisia Europeană trebuie să acționeze într-un mod compatibil cu dreptul elvețian.

Autoritățile elvețiene cooperează, în conformitate cu instrumentele de cooperare internațională aplicabile, cu autoritățile Uniunii sau ale statelor membre competente pentru cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, inclusiv trimiterea în judecată a presupușilor autori și complici ai infracțiunilor respective. Cererile transmise în temeiul instrumentelor de cooperare internațională aplicabile pot include, după caz, cereri formulate în legătură cu investigații sau urmăriri penale ale EPPO. Acest aspect permite cooperarea cu EPPO, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.

În plus, acordul prevede un mecanism eficace pentru asigurarea executării deciziilor Comisiei pe teritoriul Confederației Elveției.

5. ALTE OBSERVAȚII

Metoda de calculare a contribuției financiare a Confederației Elveției la programele Uniunii este definită la articolul 7 privind condițiile financiare, la care se adaugă articolele 8 și 9 din acord și anexa I la acord privind dispozițiile financiare de punere în aplicare.

În ceea ce privește Programul „UE pentru sănătate”, distribuția estimată a contribuției țărilor asociate la diferitele linii bugetare ale programului se bazează pe ponderea relativă a fiecărei linii bugetare din bugetul programului în bugetul UE (creditele C1, pe baza programării financiare 2021-2027, inclusiv finanțarea suplimentară estimată din amenzi – articolul 5 din cadrul financiar multianual). O sumă orientativă a contribuției țărilor asociate va servi, de asemenea, la acoperirea cheltuielilor administrative descentralizate (Personal extern/Alte cheltuieli de gestiune).